

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА І ТОРГІВЛІ**

**VII МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПІДПРИЄМНИЦТВО І ТОРГІВЛЯ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ»**

17 травня 2024 року

Одеса – 2024

**Підприємництво і торгівля: тенденції розвитку:
матеріали VII Міжнародної наукової конференції (17 травня 2024 року).
Одеса: Національний університет «Одеська політехніка»,
2024. 191 с.**

Редакційна колегія:

д.е.н., професор Філіппова С.В., д.е.н., професор Бавико О.Є., д.е.н.,
професор Левкіна Р.В., д.е.н., професор Фролова Л.В., д.е.н., професор
Валінкевич Н.В., д.е.н., професор Гросул В.А., д.е.н., професор Ткаченко
А.М., д.е.н., професор Рєпіна І.М., д.е.н., професор Міщук І.П., д.е.н.,
професор Павлова В.А.

У збірнику матеріалів VII Міжнародної наукової конференції розкриваються теоретико-методологічні та практичні засади підприємництва і торгівлі в системі національних та світових економічних процесів. Дослідження авторів спрямовано на визначення стану, тенденцій та перспектив розвитку сучасного підприємництва, тенденцій розвитку внутрішньої торгівлі України та вирішення актуальних проблем забезпечення ефективності управління підприємницькими структурами.

Збірник розраховано на наукових працівників, аспірантів і здобувачів, усіх, хто цікавиться позитивними та негативними тенденціями розвитку підприємництва і торгівлі в Україні та світі.

Матеріали друкуються мовами оригіналів. Погляди, висловлені в публікаціях, є позицією авторів. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції та наукові керівники.

*Національний університет «Одеська політехніка»,
Інститут економіки та менеджменту,
Кафедра підприємництва і торгівлі*

УКРАЇНА» ТОВ	40
Молчанова І.О. , здобувачка вищої освіти ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ	44
Таха Мохамед Халед , здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти РОЗВИТОК ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС	48
Свіріпа І.О. здобувач вищої освіти СУЧАСНІ ТРЕНДТ У СПОРТИВНОМУ ОДЯЗІ	50
Тертична Г.М. , здобувач вищої освіти ВІЙНА = РУЙНАЦІЯ. ДЕЯКІ НЮАНСИ ОБЛІКУ ЗНИЩЕНИХ АКТИВІВ	51
Фаснгольд М.А. , здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ЗМІСТ ТА СТАН ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ	53
Хартій М.В. , здобувачка вищої освіти ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР	55
Ходаківський В.М. , к.е.н., доцент, Герасимчук Ю.Ю. , здобувач вищої освіти МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДІАГНОСТИКИ ТОВАРНОГО АСОРТИМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА	58
Ходаківський В.М. , к.е.н., доцент, Герасимчук Ю.Ю. , здобувач вищої освіти СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПІДПРИЄМНИЦЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ ОРГАНІЗАЦІЇ	61
СЕКЦІЯ 2	
ТОРГІВЛЯ В УМОВАХ КРИЗОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ РИНКІВ	
Ахновський М.І. , здобувач вищої освіти, Павлова М.Б. , к.е.н., викладач ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	64
Вербицький А.В. , здобувач вищої освіти ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	66
Зайченко К.С. , к.е.н., доцент, Алексєєв В.В. , здобувач вищої освіти ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР: РОЛЬ ТА ЇЇ ПІДСИСТЕМИ	69
Коваленко В.Ю. , здобувач вищої освіти ФАКТОРИ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	71
Левкіна Р.В. , д.е.н., професор, ГалузаК. , здобувачка вищої освіти МІЖНАРОДНІ ПРАКТИКИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН	73

Для створення індивідуальних елементів спортивного одягу, а також для виробництва легких та міцних компонентів, таких як підошви для спортивного взуття, використовуються Технології 3D-друку.

Інтеграція електроніки. Спортивний одяг може бути обладнаний сенсорами та пристроями, що збирають дані про фізичну активність та стан спортсмена.

Все частіше застосовують персоналізований дизайн – це, коли за допомогою сучасних технологій, створюють спортивний одяг, з урахуванням індивідуальних уподобань та потреб спортсмена.

Оверсайз в спортивному одязі пішло від сучасних трендів на одяг для повсякденного життя. Це який перевищує стандартні розміри, та надає більший обсяг та вільність у рухах в одязі.

Акценти ретро стилю - спортивний одяг з історичними відтінками відбиває дух минулих десятиліть. Є таке прислів'я, що мода циклічна і це саме про це. Виробники спортивного одягу часто повертаються до кольорів які були популярні у свій час. Також деталі та дизайн такого одягу дає можливість згадати про відомі стилі або кумирів того часу, таким чином роблячи образ більш ефектнішим.

Література:

1. <https://freever.ua/obzor/top-5-trendov-v-sportivnoj-odezhde>
2. <https://www.slk.kh.ua/novini-kompanij/sucasni-trendi-sportivnogo-odagu.html>

УДК 657.44

ВІЙНА = РУЙНАЦІЯ. ДЕЯКІ НЮАНСИ ОБЛІКУ ЗНИЩЕНИХ АКТИВІВ

Тертична Г.М., здобувач вищої освіти

Науковий керівник: к.е.н., доцент Гавриленко Н.В.

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
м. Миколаїв*

Усі підприємства, які постраждали від війни, можна умовно розділити на три категорії: (1) підприємства, які потрапили в тимчасову окупацію. До них слід відносити як ті підприємства, які досі знаходяться на тимчасово окупованій території (наприклад, м. Мелітополь), так і ті, які розташовані на територіях, що вже деокуповані (наприклад, м. Херсон); (2) підприємства, які знаходяться в зоні бойових дій. Сюди відносяться як ті підприємства, які перебувають у зоні бойових дій з початку війни (наприклад, м. Харків), так і ті, де бойові дії наразі припинилися (наприклад, м. Чернігів); (3) інші підприємства, постраждалі від війни. Сюди відносяться підприємства, які не потрапили до перших двох груп, але менше з тим їхнє майно було знищене внаслідок війни (через ракетні та/або авіаційні удари). Прикладами тут можуть бути підприємства, розташовані в таких містах, як Кременчук або Кривий Ріг (ці міста розташовані доволі далеко від лінії фронту, але вони зазнали великої кількості ракетних ударів). Однак, у принципі, такі підприємства є і у Львові, і в Ковелі, і в Івано-Франківську. Тобто фактично по всій Україні.

Якщо підприємство належить до першої чи другої категорії, воно, в принципі, не зобов'язане проводити інвентаризацію одразу після того, як відбулися руйнування. Життя та здоров'я є важливішими, ніж облік. Та й доступ до активів не завжди є. Тож допоки у підприємства немає вільного доступу до активів або є загроза життю та здоров'ю працівників унаслідок обстрілів з інвентаризацією пропонуємо зачекати. Це прямо

впливає із спецправила інвентаризації для фронтних та окупованих підприємств, прописаного в [п. 8 розд. I Положення № 879](#)[1].

Інвентаризація має в такому випадку бути обов'язково проведена станом на перше число місяця, наступного за місяцем, в якому зникли перешкоди доступу до активів чи загроза здоров'ю працівників. Втім, є право, а не обов'язок підприємства - наблизити дату інвентаризації. Керівник підприємства має право вирішити провести інвентаризацію безпосередньо на дату, на яку встановлено факт руйнувань.

У бухгалтерії знищення активів унаслідок війни слід відображати так само, як і знищення внаслідок інших обставин. Тобто балансова вартість знищеного майна списується на витрати, що відображається проводками:

- Дт 947 Кт 20, 22, 23, 25, 26, 27, 28 (для запасів);
- Дт 131, 132 Кт 10, 11 і
- Дт 976 Кт 10, 11 (для необоротних активів).

Списувати активи з балансу слід щойно, як встановлено їх знищення або псування. Тобто тоді, коли вони перестали відповідати критеріям для визнання активом (не можна більше отримати з них економічну вигоду). При цьому логічно прив'язати списання активів до дати, на яку складено акт про інвентаризацію. Саме цей акт засвідчує факт знищення і, відповідно, саме з дати його складання знищене майно не повинні відображатися на балансі у складі активів підприємства.

Списання будь-яких активів у зв'язку із форс-мажорними обставинами, зокрема, дією обставин непереборної сили, до яких належить і війна, і викликані нею лиха, не є постачанням цих активів. Для основних засобів це і так впливало з [п. 189.9](#) та [п.п. 14.1.191 ПКУ](#), а для товарів (визначення яких охоплює і ОЗ) це прописано спеціально під війну у [п. 32¹ підрозд. 2 розд. XX ПКУ](#). Тож ніякого мінбазного ПДВ у зв'язку зі списанням знищених активів, звичайно ж, немає [2].

А чи не потрібно компенсувати податковий кредит, відображений при придбанні знищеного майна, у зв'язку із його негосподарським використанням ([п.п. «г» п. 198.5 ПКУ](#))? Також ні. Адже у тому самому [п. 32¹ підрозд. 2 розд. XX ПКУ](#) чітко прописано, що ніякий компенсуючий ПДВ не нараховується, якщо списання активів відбулося через війну. І, власне, таке списання не вважається використанням активів у негосподарській діяльності.

Тож важливо проінвентаризувати і документально підтвердити той факт, що активи підприємства знищила саме війна. І, наостанок, розглянемо наступну ситуацію. Внаслідок ракетного удару на підприємстві зруйновано складське приміщення (балансова вартість - 800000 грн, сума накопиченого зносу - 400000 грн) і товарів на суму 45000 грн. Факт знищення встановлено інвентаризаційною комісією. Актом про пожежу підтверджується, що руйнування і знищення відбулися саме у зв'язку із війною. Таким чином, списання основних засобів і товарів, знищених війною подано в таблиці 1.

Таблиця 1 - Списання основних засобів і товарів, знищених війною

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків грн		Сума, грн
		дебет	кредит	
1	Списано суму накопиченого зносу знищеної будівлі	131	103	400000
2	Списано балансову (залишкову) вартість знищеної будівлі	976	103	800000
3	Списано вартість знищених на складі товарів	947	281	45000

Як бачимо, облік не складний. А от воєнна ситуація, на жаль, складна.

Таким чином, фронтовим та тимчасово окупованим підприємствам інвентаризацію знищеного майна слід проводити після відновлення доступу до активів та за відсутності загрози життю і здоров'ю працівників. Списувати знищені агресором активи з балансу слід у тому звітному періоді, коли закінчено інвентаризацію. Компенсуючий і мінбазний ПДВ за списаними активами, знищеними війною, не нараховується.

Література:

1. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене наказом Мінфіну від 02.09.2014 № 879. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE26142>
2. Податковий кодекс України: Затверджено ВРУ від 02.12.2010 року № 2755. – VI. URL: <https://ibuhgalter.net/ru/tax-codex>.
3. Гавриленко Н.В., Грищенко О.В. Податкові витрати та контроль їх стану в системі обліково-податкового інформаційного простору. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Вип. 14. С. 922–927. URL: <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/185.pdf/>.
4. Кулініч Т., Шепель І., Гавриленко Н. Розвиток управлінського обліку на основі ризик-орієнтованого підходу. Економічний аналіз. 2021. Т. 31. № 1. С. 17-24. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1868/6565656954>
5. Козіцька Н., Гавриленко Н. Управлінський облік та внутрішньогосподарський контроль виробничих процесів [Management Accounting and Internal Economic Monitoring of Production Processes]. Cambridge Journal of Education and Science. Cambridge University Press, 2015. № 2 (14), vol. 5. С. 321–329. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/5772>.
6. Гавриленко Н.В., Грищенко О.В., Козіцька Н.О. Основні проблеми функціонування системи збалансованих показників у стратегічному контролінгу. Економіка. Фінанси. Право. 2020. № 5. С. 13–20. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui/handle/123456789/4691>.

УДК 338.2:4

ЗМІСТ ТА СТАН ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

*Фаєнгольд М.А., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Національний університет «Одеська політехніка»,
м.Одеса*

Сучасний етап розвитку економічних відносин характеризується визначальним для їх перебігу впливом, що спричиняється широким впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в різні сфери економіки з метою підвищення продуктивності, ефективності та конкурентоспроможності. В бізнесі ІКТ використовуються для автоматизації процесів, управління виробництвом, ланцюгами постачання, фінансами та обліком. Електронна комерція, онлайн-банкінг, системи управління відносинами з клієнтами (CRM), електронні системи управління ресурсами підприємства (ERP). Всі ці технології використовуються для оптимізації бізнес-процесів підприємств, що забезпечує їх спроможність швидко реагувати на зміни ринкової кон'юнктури та умов підприємницького середовища [1].

В торгівлі ІКТ використовуються для створення електронних магазинів, онлайн-платежів, систем управління запасами, аналізу даних про споживачів та підвищення якості